

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงองค์ประกอบกายภาพ- การสัญจรทางน้ำ ในสมัยรัชกาลที่ ๙

ภาพที่ ๑๔ แผนที่รวม แสดงองค์ประกอบกายภาพ สมัยรัชกาลที่ ๗

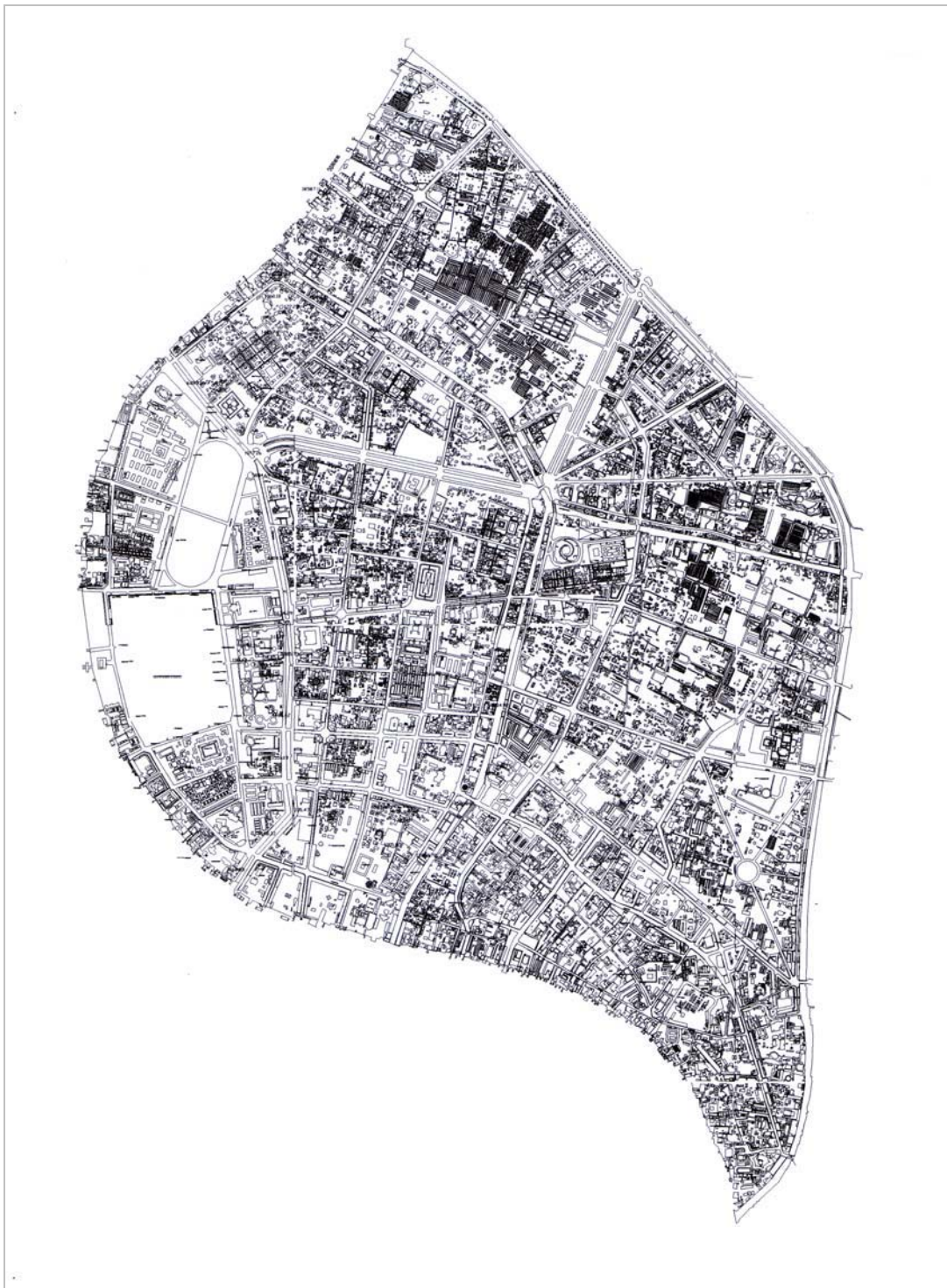
ภาพที่ ๑๕ แผนที่บริเวณกรุงเทพ พ.ศ. ๒๔๕๐ ที่นำมาใช้เป็นฐานข้อมูล

ภาพที่ ๑๖ แผนที่บริเวณกรุงเทพ พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่นำมาใช้เป็นฐานข้อมูล

ภาพที่ ๑๗ แผนที่กรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ เขียนด้วยโปรแกรมออตโตแคด (AutoCAD)

ภาพที่ ๑๘ แผนที่กรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๔๖๕ เขียนด้วยโปรแกรมออโตแคด (AutoCAD)

บทที่ ๓

แผนที่องค์ประกอบกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์ ร. ๕ – ๗

บทที่ ๔

สรุปผลการสร้างชุดแผนที่องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์ ร. ๕ – ๗

การสร้างชุดแผนที่องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยรัชกาลที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๕๐ และรัชกาลที่ ๗ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นการนำเอาข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือ “องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์” ซึ่งจัดทำโดยคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาจัดทำใหม่ในระบบดิจิทัล โดยใช้การอ้างอิงจากแผนที่กรุงเทพมหานคร ฉบับปี พ.ศ. ๒๔๕๐ และ พ.ศ. ๒๔๗๕

การสร้างชุดแผนที่ดังกล่าวในระบบดิจิทัล สามารถสร้างฐานข้อมูลที่ต้องการ แม่นยำได้มากกว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์ฉบับเดิม ซึ่งสามารถให้ข้อมูลเพียงแค่ตำแหน่งขององค์ประกอบในเชิงสัญลักษณ์

ฐานข้อมูลในระบบดิจิทัลที่ได้จากชุดแผนที่ ยังสามารถขยายขอบเขตการศึกษาลักษณะทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์ ให้ลึกซึ้งมากขึ้นในเรื่องรายละเอียดด้านเรขาคณิตและข้อมูลเชิงคณิตศาสตร์ อาทิเช่น พื้นที่ สัดส่วนพื้นที่ ความยาว และจำนวน ของแต่ละประเภทองค์ประกอบ อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาเชิงฐานวิทยาของกรุงเทพมหานครต่อไป โดยเฉพาะหากทำการสร้างชุดแผนที่ในระบบเดียวกันกับแผนที่ฉบับอื่นๆ อาทิเช่น แผนที่กรุงเทพมหานครฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานตำรวจจราจร แผนที่กรุงเทพมหานครฉบับปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งจัดทำโดย JICA และแผนที่กรุงเทพมหานครฉบับปัจจุบันซึ่งจัดทำโดยสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร ก็จะทำให้ได้ชุดข้อมูลที่สามารถนำมาเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของกรุงเทพมหานคร ทุกๆ ๒๕ – ๓๐ ปีในช่วงทศวรรษหลัง

อย่างไรก็ดี ปัญหาและอุปสรรคหลักๆที่พบระหว่างดำเนินการ ได้แก่ ความแตกต่างของขนาดตารางและมาตราส่วนของแผนที่แต่ละปี ความแตกต่างของระยะเวลาการสำรวจและเขียนแผนที่ทำให้ข้อมูลแต่ละระวางไม่ต่อเนื่อง และความคลาดเคลื่อนของตำแหน่งองค์ประกอบในแต่ละชุดแผนที่ ทำให้เกิดความล่าช้าในการสรุปข้อมูล ตลอดจนจัดระบบข้อมูลให้ตรงกันระหว่างสองชุดแผนที่ อันจะเป็นอุปสรรคสำคัญในการปรับเปลี่ยนระบบข้อมูลสำหรับชุดแผนที่อื่นๆ ในอนาคต

บรรณานุกรม

แน่น้อย ศักดิ์ศรี, ม.ร.ว. และคณะ. องค์ประกอบกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534.

บัณฑิต จุฑาสัย, และคณะ. โครงการวิจัย แผนที่บริเวณกรุงเทพฯ พ.ศ. 2450-2475 : การรวบรวม
และจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อการศึกษาสถาปัตยกรรมและผังเมือง. สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.). 2549.

